

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۰۶ مارچ ۲۰۲۰

ده ها هزار پناهجو قربانی سوء استفاده های سیاسی اتحادیه اروپا و دولت فاشیست ترکیه!

اردوخان بر سر نبرد ادلب: «اروپا یا از ما حمایت کند یا منتظر موج پناهجویان باشد»!

اما روز چهارشنبه ۴ مارچ ۲۰۲۰، اتحادیه اروپا طی اجلاسی فوق العاده با انتشار بیانیهای مخالفت شدید خود را با «سوء استفاده ترکیه از پناهجویان برای اعمال فشار جهت رسیدن به اهدافی سیاسی خود» اعلام کرد. در این اجلاس که با حضور نمایندگان ۲۷ کشور اتحادیه اروپا برگزار شد، از ترکیه خواسته شد تا به مفاد توافق سال ۲۰۱۶ میان ترکیه و اتحادیه اروپا در مورد مهاجران پایبند باشد. طبق توافق سال ۲۰۱۶ ترکیه متعهد شده است در قبال دریافت کمکهای مالی از اتحادیه اروپا با ماندن پناهجویان در خاک خود موافقت خواهد کرد. این توافق در پی بحران مهاجرت در سال ۲۰۱۵ میان ترکیه و اتحادیه اروپا منعقد شده است.

ترکیه هفته گذشته اعلام کرده بود که دیگر به مفاد این توافق پایبند نخواهد بود. ترکیه می خواهد از مهاجران برای اعمال فشار بر اروپا برای کسب حمایت آن ها با سیاست هایش در جنگ سوریه استفاده کند. بر این اساس ترکیه مرزهای خود را به روی مهاجرانی که مدت هاست در این کشور به سر می برند گشوده است.

رجب طیب اردوخان، روز چهارشنبه، اتحادیه اروپا را تهدید کرد که یا از عملیات نظامی جدید ترکیه در سوریه حمایت کنند یا با موج بزرگ تری از پناهجویان روبرو خواهند شد.

اردوخان طی سخنرانی در جمع نمایندگان پارلمانی حزب عدالت و توسعه، گفت: «موج ورود پناهجویان به اروپا ادامه خواهد داشت مگر این که قانون اساسی جدیدی بر اساس وحدت سیاسی و تمامیت ارضی سوریه ایجاد شود، انتخابات آزاد برگزار گردد و دولت دموکراتیک منتخب مردم به روی کار بیاید.»

او خطاب به اروپا توضیح داد: «اگر کشورهای اروپائی می‌خواهند بحران پناهجویان را حل کنند، باید از راهکارهای سیاسی و انسانی ترکیه در سوریه حمایت کنند ... برای کشورهای اروپائی که هر روز صدای قدم‌های فاشیسم از آن جا بلندتر به گوش می‌رسد، وضعیتی مانند این (افزایش موج پناهجویان) یک فاجعه واقعی خواهد بود. امیدواریم که وضعیت کنونی، اتحادیه اروپا را به دیدن واقعیت و ارائه حمایت لازم به کشور ما مجاب کند.»

اردوخان با بیان این که اجازه نمی‌دهد خون سربازان کشته شده ترکیه در سوریه به هدر رود، به ارائه آماری بدون مدرک از تلفات و خسارات ادعائی ارتش سوریه بر اثر عملیات نظامی انقره پرداخت و ادعا کرد: «۳۲۰۰ نیروی حکومت از پای درآمده، ۱۶۰ دستگاه تانک نابود، ۱۰۰ یگان توپخانه‌ای، ۳ فروند جنگنده، ۸ فروند بالگرد، ۷ دستگاه ضد هوایی و حدود ۱۰ انبار مهمات نابود شده است.»

در پی کشته شدن ۳۴ سرباز ترک در حمله هوایی روز پنج‌شنبه ۲۷ فوریه به کاروان نظامی ترکیه در ادلب، رئیس جمهوری ترکیه کشورهای عضو ناتو را به کمک طلبید و از آن‌ها خواست که ترکیه را در برابر ارتش سوریه و ارتش‌های حامی بشار اسد تنها نگذارند، و گر نه مرزهایش را برای ورود پناهجویان به اروپا خواهد گشود. اما امریکا و چند کشور اروپائی عضو ناتو به همین بسنده کردند که حمله هوایی به کاروان نظامی ترکیه را محکوم کنند. به گفته بعضی از کارشناسان، آن‌ها از این ظاهر سازی نیز می‌توانستند چشم‌پوشی کنند، زیرا با دخالت نظامی ترکیه در سوریه مخالف‌اند.

ترکیه سرانجام روز جمعه ۲۸ فوریه مرزهایش را به سوی اروپا گشود. به گفته سازمان ملل عصر روز شنبه ۲۹ فوریه دست‌کم ۱۳ هزار پناهجو به مرز یونان رسیده بودند. طول مرز زمینی ترکیه با یونان ۲۱۲ کیلومتر است. در همان روز مرزبانی یونان اعلام کرد که بیش از ۹ هزار پناهجو را که قصد ورود به خاک آن کشور را داشتند بازگردانده است.

وزارت دفاع ترکیه روز چهارشنبه ۴ مارس، اعلام کرد دو سرباز دیگر این کشور در درگیری‌های ادلب در سوریه کشته شدند. به گزارش یورونیوز، درگیری‌ها در ادلب میان نیروهای حامی دولت سوریه و سنی‌مجویانی که از سوی ترکیه حمایت می‌شوند بالا گرفته است و انقره خود به صورت مستقیم وارد این درگیری‌ها شده است. ترکیه روز یک‌شنبه، ۱ مارس دو فروند هواپیمای جنگی سوریه از نوع SU-۴۲ را در آسمان استان ادلب در شمال غرب سوریه هدف گرفت و سرنگون کرد.

در همین زمینه، رجب طیب اردوخان، رئیس جمهوری ترکیه روز چهارشنبه اتحادیه اروپا را تهدید کرد یا از عملیات نظامی این کشور در سوریه حمایت کنند یا خود را آماده رو به رو شدن با موج بزرگتری از پناهجویان در اروپا کنند. این تهدید اردوخان در حالی صورت می‌گیرد که در روزهای اخیر هزاران مهاجر از ترکیه به سمت مرزهای دریائی و زمینی یونان به راه افتاده‌اند.

اردوخان در بخش دیگری از سخنرانی خود در جمع نمایندگان پارلمانی حزب عدالت و توسعه، گفت: «اگر کشورهای اروپائی می‌خواهند بحران پناهجویان را حل کنند، باید از برنامه‌های ما در سوریه حمایت کنند. در شرایطی که هر روز صدای فاشیسم در اروپا بلندتر از قبل به گوش می‌رسد، افزایش موج پناهجویان می‌تواند برای آن‌ها یک فاجعه واقعی باشد.»

اردوخان هم چنین بار دیگر بشار اسد را تهدید کرد که تا دیر نشده به خود بیاید چرا که سایر کشورها دیگر از او حمایت نخواهند کرد. «ما با عملیات سپر بهار نشان دادیم که می‌دانیم چگونه بجنگیم، هرچند ما به دنبال جنگ نیستیم و امیدواریم بعد از گفتگوی روز پنج شنبه با ولامیر پوتین آتش‌بس فوری در ادلب برقرار شود. اما بشار اسد باید بداند حمایت‌های نظامی دیگر کشورها نمی‌تواند او را نجات دهد.»

عملیات ترکیه هم زمان با حملات ارتش سوریه و هواپیماهای جنگی روسیه به شرق استان ادلب انجام می‌شود که از روز شنبه شدت یافته است و این منطقه به یکی از اصلی‌ترین محورهای درگیری بین مخالفان مسلح مذهبی تحت حمایت ترکیه و ارتش سوریه تبدیل شده است.

ترکیه در هفته‌های اخیر هزاران نیروی تازه نفس، خودروهای زرهی و تسلیحات سنگین به منطقه اعزام کرده ولی ارتش این کشور و شورشیان سوری مورد حمایت آن هنوز نتوانسته‌اند مانع پیشروی نیروهای دولتی سوریه شوند. اتحادیه اروپا روز چهارشنبه ۴ مارس ۲۰۲۰ و در پی انعقاد نشست فوق‌العاده با صدور بیانیه‌ای مخالفت شدید این اتحادیه با آنچه که «سوءاستفاده ترکیه از پناجویان برای اعمال فشار جهت رسیدن به اهدافی سیاسی» خوانده را اعلام کرد.

به گزارش خبرگزاری‌ها وزرای ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا از ترکیه خواستند تا کل مفاد توافقی که در سال ۲۰۱۶ و در پی بحران مهاجرت در سال ۲۰۱۵ میان اتحادیه اروپا و ترکیه منعقد شده است را اجرا کند.

انقره و به منظور فشار برای کسب حمایت غربی‌ها در جنگ ترکیه با سوریه، مرزهایش با اتحادیه اروپا را به روی مهاجرانی گشود که مدت هاست در درون مرزهای این کشور محصور مانده‌اند.

شایان ذکر است که یونان چهارشنبه ویدیویی را منتشر کرده که نشان می‌دهد پولیس ضد شورش ترکیه با شلیک گاز اشک آور به سوی گذرگاه مرزی کاستانی تلاش می‌کرد هزاران تن از مهاجران را وارد مرزهای اتحادیه اروپا کند. از سوئی آتن که از حمایت اتحادیه اروپا برخوردار است انقره را به تحریک عمدی مهاجران برای عبور از مرز و ورود به خاک یونان متهم می‌کند.

ترکیه هفته گذشته اعلام کرد که از این پس به توافق سال ۲۰۱۶ با اتحادیه اروپا درباره مهاجران پایبند نخواهد ماند. بنا به این توافق ترکیه در مقابل دریافت کمک‌هایی از اتحادیه اروپا با ماندن مهاجران در خاک این کشور موافقت می‌کرد.

هر چند امکان تحقیق درباره صحت و سقم ویدیوی منتشر شده از سوی یونان وجود ندارد اما در این ویدیو صفی از نیروهای امنیتی ترکیه را در پشت سپرها در حالی نشان می‌دهد که ۴ تن از عناصر آن‌ها اقدام به پرتاب گاز اشک آور به سوی خاک یونان می‌کردند.

یک مسؤول امنیتی یونانی گفت که نیروهای ضد شورش ترکیه برای تسهیل عبور پناهجویان از مرز گلوله‌های گاز اشک آور را با هدف دور کردن نیروهای یونانی از طرف دیگر مرزها شلیک می‌کردند. این مسؤول امنیتی یونانی همچنین افزود که دلیل دیگر اقدامات نیروهای ضد شورش ترکیه «تحریک» طرف یونانی است.

در حالی که رسانه‌های بین‌المللی روز چهارشنبه از درگیری‌های شدید میان پناهجویان و نیروهای امنیتی در منطقه مرزی میان ترکیه و یونان خبر دادند آتن کشته شدن یکی از پناهجویان بر اثر شلیک گلوله را در شهر مرزی کاستانیس تکذیب کرد.

مقامات دولت ترکیه پیش‌تر اعلام کرده بودند که یکی از پناهجویان در حالی که قصد داشت با عبور از مرز ترکیه وارد یونان شود و از آن‌جا راه اروپای مرکزی را در پیش گیرد با شلیک گلوله‌های جنگی نیروهای امنیتی در مرز یونان جان باخته است.

خبرنگار یورونیوز در گزارش خود از منطقه آورده است: «از حوالی ساعت هشت بامداد گروهی از مهاجران که پشت مرزهای یونان متوقف شده بودند با تجمع در ایستگاه مرزی کاستانیس اقدام به پرتاب سنگ و پرتابه‌های آتشین به سوی مرزبانان و پولیس یونان کردند. این اقدام بلافاصله با شلیک گاز اشک آور از سمت نیروهای مرزی یونان پاسخ داده شد.»

از سوی دیگر، مقامات ترکیه گفته‌اند که در جریان این درگیری‌ها شش پناهجو بر اثر شلیک گلوله جنگی زخمی شده و یکی از آن‌ها در پی شدت جراحات وارده جان باخته است.

این خبر بلافاصله از سوی مقامات دولت یونان تکذیب شد. استلیوس پتساس، سخنگوی دولت یونان در جریان کنفرانس خبری هفتگی خود اعلام کرد: «ترکیه مدام اقدام به انتشار خبرهای جعلی می‌کند و یکی از این خبرها امروز منتشر شد که در آن ادعا شده است تعدادی از پناهجویان با شلیک گلوله زخمی شده‌اند. این خبر نادرست است و من به شدت آنرا تکذیب می‌کنم.»

سخنگوی دولت یونان، هم‌چنین با تکذیب خبرهای منتشر شده از سوی مقامات ترک مبنی بر اقدام نیروهای مرزی یونان در شلیک گلوله به سوی پناهجویان تصریح کرد: آن‌ها تا کنون از زخمی شدن پناهجویان سخن می‌گفتند و حالا می‌گویند که یکی از مجروحان کشته شده است.

اروپایی‌ها حاضر به پذیرش پناهجویان در خاک خود نیستند. به همین سبب با دادن امتیازهایی به دولت ترکیه از آن دولت خواسته‌اند که آنان را در ترکیه نگه دارد. بعضی از کارشناسان معتقدند که ترکیه با شرکت فعال در جنگ داخلی سوریه و حمایت از گروه‌های مذهبی تروریستی، در عمل از ناتو بیرون رفته و بیش از پیش از اروپا دور و به روسیه نزدیک شده بود. اما اکنون این روابط نیز بر سر جنگ در ادلب تیره تر شده است.

در چنین روندی، اروپاییان به این نتیجه رسیده‌اند که به درخواست‌های اردوخان‌گردن ننگارند. اردوخان مدعی است که ترکیه تاکنون برای نگهداری پناهجویان سوری ۴۰ میلیارد دلار هزینه کرده است. تهدیدهای اخیر اردوخان درباره پناهجویان مخالفت بسیاری از رهبران اروپایی را برانگیخته است. آنگلا مرکل، صدراعظم المان، سخنان او را «ناپذیرفتنی» توصیف کرد و مارگاریتیس شیناس، کمیسر یونانی‌تبار امور مهاجرت اتحادیه اروپا گفت: هیچ‌کس نمی‌تواند از اروپا باج بگیرد.

پناهجویان می‌خواهند ترکیه را به مقصد کشورهای پیشرفته اروپایی ترک کنند. اما اروپایی‌ها حاضر به پذیرش آنان در خاک خود نیستند. به همین سبب با دادن امتیازهایی به دولت ترکیه از آن دولت خواسته‌اند که پناهجویان را در ترکیه نگه دارد.

مذاکرات اروپایی‌ها با ترکیه برای حل بحران پناهجویان از نوامبر ۲۰۱۵ آغاز شد و آن هنگامی بود که جنگ داخلی سوریه شدت گرفت و میلیون‌ها غیرنظامی از سوریه گریختند. در سومین نشست اعضای شورای اتحادیه اروپا و نمایندگان دولت ترکیه در ۱۸ مارس ۲۰۱۶ دو طرف مذاکره **طرح جامعی** را امضا کردند که بنابر آن از جمله قرار شد ترکیه بازار کار خود را به روی پناهجویان سوری بگشاید؛ با برقراری سفت و سخت ویزا ورود خارجی‌ان را به خاک خود محدود کند؛ بر امنیت مرزهای زمینی و دریایی‌اش بیفزاید و در هماهنگی با اتحادیه اروپا عرصه را بر قاچاقچیان انسان بیش از پیش تنگ کند.

توافق شد از بیستم مارس ۲۰۱۶ همه پناهجویان غیرقانونی که از ترکیه وارد جزایر یونان می‌شوند، بی‌درنگ به ترکیه بازگردانده شوند. در متن توافق آمده است که این کار با رعایت قوانین اتحادیه اروپا و قوانین بین‌الملل انجام خواهد گرفت. برای این منظور، مقام‌های یونانی وظیفه دارند درخواست پناهندگی یکایک پناهجویان را در هماهنگی با «کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل» بررسی کنند و به آنان پاسخ دهند. بدین‌سان، باید از اخراج دسته جمعی پناهجویان به هر شکلی خودداری کنند.

برپایه آن توافق ترکیه تعهد کرد در هماهنگی با اتحادیه اروپا به ویژه کشورهای همجوار اروپایی‌اش مانند یونان و بلغارستان مرزهای زمینی و دریایی‌اش را به روی پناهجویانی که می‌خواهند از خاک آن کشور وارد خاک اروپا شوند ببندد. ترکیه هم چنین متعهد شد مهاجران غیرقانونی را که از خاک آن کشور وارد اروپا شده‌اند، پس بگیرد. در عوض، قرار شد اتحادیه اروپا ۶ میلیارد یورو در دو نوبت در اختیار دولت ترکیه قرار دهد تا صرف آموزش، تغذیه، بهداشت، مسکن و نیازهای دیگر پناهجویان شود. اتحادیه اروپا وعده‌های دیگری نیز به ترک‌ها داد از جمله این که از اکتبر آن سال ویزای ورود شهروندان ترک را به اروپا برای اقامت کوتاه مدت لغو کند و مذاکره برای پیوستن ترکیه به اروپا را از ۱۴ دسامبر آن سال از سر گیرد.

وعده لغو ویزا برای شهروندان ترک را اتحادیه اروپا به سبب مخالفت‌هایی که در میان کشورهای عضو برانگیخت، خیلی زود پس گرفت. از سر گرفتن مذاکره برای پیوستن ترکیه به اروپا نیز با مخالفت بیش تر کشورهای عضو رو به روشد. درباره پولی هم که قرار بود در اختیار دولت ترکیه قرار گیرد، گویا سوء تفاهمی پیش آمده بود. کمیسیون اروپا که وظیفه قوه مجریه را در اتحادیه اروپا به عهده دارد مدعی شد که بخش بزرگی از آن پول می‌بایست به سازمان‌های امدادرسان پرداخت شود نه به دولت ترکیه و آن‌ها وظیفه داشتند پروژه‌های خود را برای امدادرسانی به پناهجویان سوری به کمیسیون اروپا عرضه کنند. چنین کاری نیازمند زمانی طولانی‌تر بود.

در مارس ۲۰۱۸ اردوخان در انقره خطاب به اروپائیان گفت: از سه میلیارد یوروی که وعده داده بودید بخش بسیار اندکی را پرداخت کرده‌اید. شما نمی‌توانید با غرور ما بازی کنید. به گزارش مجله «لوپوون»، اتحادیه اروپا در ژانویه ۲۰۱۹ از ۳ میلیارد یوروی که وعده داده بود تنها ۱.۴۵ میلیارد یورو هزینه پناهجویان سوری در ترکیه کرده بود. در آن سال اتحادیه اروپا در نظر داشت ۶۴۰ میلیون یورو نیز به آنان اختصاص دهد.

گفته می‌شود در مجموع اتحادیه اروپا تاکنون از ۶ میلیارد یورو که در سال ۲۰۱۶ برای مددسانی به پناهجویان وعده داده بود، تنها ۳.۲ میلیارد یورو صرف پناهجویان در ترکیه کرده است. بعضی از کارشناسان معتقدند که ترکیه با یکه

تازی‌هایش در سوریه در عمل از ناتو بیرون رفته و بیش از پیش از اروپا دور شده است. در نتیجه، اروپائیان به این نتیجه رسیده‌اند که باید حساب خود را از حساب اردوخان جدا کنند.

از سال ۲۰۱۸ رئیس‌جمهوری ترکیه پیوسته از اروپائیان می‌خواهد که از طرح او برای ایجاد «منطقه امن» در شمال سوریه برای بازگشت پناهیجویان حمایت کنند، وگرنه چاره‌ای جز باز کردن مرزهای خود به روی آوارگان سوریه برای ورود آنان به اروپا ندارد. او در دو سال گذشته چندین بار اتحادیه اروپا را به باز کردن مرزهایش تهدید کرده و رهبران اروپا هربار به او گوشزد کرده‌اند که زیر بار تهدیدهای او نخواهند رفت.

روز سه‌شنبه ۳ مارس اردوخان در کنفرانس خبری مشترک با نخست‌وزیر بلغارستان مدعی شد که ترکیه تاکنون برای نگهداری پناهیجویان سوریه ۴۰ میلیارد دالر هزینه کرده است.

تهدیدهای مداوم و تکراری اردوخان، مخالفت سران اروپائی را برانگیخته است. آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان، سخنان او را «ناپذیرفتنی» توصیف کرد و مارگاریتیس شیناس، کمیسر یونانی‌تبار امور مهاجرت اتحادیه اروپا گفت: هیچ‌کس نمی‌تواند از اروپا باج بگیرد.

ژان ایو لودریان، وزیر خارجه فرانسه گفت: «اتحادیه اروپا تسلیم باج‌خواهی ترکیه نمی‌شود. وزیر امور خارجه فرانسه روز چهارشنبه ۴ مارس - ۱۴ اسفند، در پارلمان این کشور گفت: «مرزهای یونان و منطقه شنگن بسته است و ما مطمئن هستیم که بسته خواهد ماند.» او رجب طیب اردوخان، رئیس‌جمهوری ترکیه را به سازماندهی فشار به اروپا با دستاویز قرار دادن مهاجران متهم و تاکید کرد که اروپا تسلیم این باج‌خواهی نمی‌شود. او افزود که فرانسه به‌طور کامل از یونان اعلام حمایت می‌کند.

در این میان ویکتور اوربان، نخست‌وزیر مجارستان که به ضدیت با پناهیجویان شهرت دارد ادعا کرد که ۱۳۰ هزار پناهیجو از مرز ترکیه عبور کرده‌اند. مشخص نیست که او چگونه به این رقم رسیده است.

بویکو بوریسوف، نخست‌وزیر بلغارستان روز چهارشنبه پس از گفت‌وگو با مقامات اتحادیه اروپا خواستار مذاکرات مجدد با انقره در مورد نحوه رسیدگی به پناهیجویان و ایجاد ثبات در مرزهای اتحادیه اروپا با ترکیه شد.

دولت یونان برای مقابله با این بحران که آن را «تهدید مستقیم علیه امنیت ملی» خود قلمداد کرده اقداماتی فوری و اضطراری را در پیش گرفته و مصمم است تا به هر نحو از ورود پناهیجویان جدید به این کشور جلوگیری کند.

آتن هم چنین اعلام کرده است که تا یک ماه آینده رسیدگی به کلیه درخواست‌های پناهندگی را به حال تعلیق در خواهد آورد.

اتحادیه اروپا که با توجه به شرایط کنونی، مرزهای خود را در معرض تهدید دوباره هجوم پناهیجویان می‌بیند اعلام کرده است که برای مقابله با بحران موجود به یونان کمک خواهد کرد.

اروزولا فن در لاین، رئیس‌کمیسیون اروپا روز سه‌شنبه به مقامات یونان وعده داد که اتحادیه اروپا از هرگونه کمک لازم برای جلوگیری از هجوم هزاران پناهیجوی ساکن ترکیه به سوی اروپا دریغ نخواهد کرد.

به گفته رئیس‌کمیسیون اروپا اعطای یک کمک مالی ۷۰۰ میلیون یورویی به یونان برای مدیریت بحران و مقابله با موج جدید مهاجرتی از جمله این مساعدت‌ها است.

یونان هم چنین از آژانس اروپائی نظارت بر مرزها موسوم به فرونتکس خواسته است که برای مقابله با ورود پناهیجویان جدید که از خاک ترکیه عزم سفر به اروپا را دارند این کشور را مورد حمایت قرار دهد.

بر این اساس گفته می‌شود که قرار است یکصد نیروی مرزی از سوی این نهاد اروپائی برای یاری رساندن به ۵۳۰ مأمور دیگر که پیش‌تر در مرزهای یونان مستقر شده بودند به منطقه اعزام شوند.

دفتر کمیساری عالی پناهجویان سازمان ملل متحد در یونان در آخرین گزارش خود اعلام کرده است که حدود دویست هزار مهاجر هم اکنون در مرزهای این کشور با ترکیه اجتماع کرده و منتظر فرصتی برای ورود به این کشور هستند. هنوز آمار دقیقی از شمار پناهجویانی که به بلغارستان و یونان وارد شده‌اند در دست نیست. اما دولت آتن گفته است که جلوی ورود پناهجویان را گرفته است.

ترکیه با یونان دو گذرگاه مرزی دارد. که معمولاً عبور و مرور کامیون‌ها و قطارهای باربری نیز از آن جا صورت می‌گیرد. اکنون پناهجویان در مقابل هر دو گذرگاه تجمع کرده‌اند و منتظر باز شدن مرزهای یونان هستند.

دولت اردوخان، پایان جنگ داخلی سوریه و امنیت در منطقه را برای حاکمیت استبدادی خود، یک تهدید و چالش جدید قلمداد می‌کند. در حالی که تصور می‌رفت با پاکسازی قسمت‌های قابل توجهی از سوریه از تروریست‌های داعش، جنگ داخلی این کشور پایان می‌یابد هم مردم سوریه و هم مردم روژ آوا، رفته رفته به امنیت می‌رسند، اما جنگ دولت سوریه، روسیه و ایران از یک طرف و ترکیه و گروه‌های تروریستی اسلامی از طرف دیگر در ادلب، شدت گرفت و اکنون نه تنها سبب بروز ناامنی در سوریه، بلکه در منطقه شده است. مردم بی‌دفاع سوریه، در پی این درگیری، باز هم آواره شده یا جان‌شان را از دست داده‌اند.

نیروهای ارتش سوریه در همکاری با روسیه و ایران طی چند هفته اخیر، عملیات‌های نظامی مهمی را به منظور تصرف استان ادلب در شمال غرب این کشور آغاز کرده‌اند. این منطقه آخرین جایی است که در کنترل مخالف حکومت سوریه که از حمایت ترکیه برخوردار هستند، قرار دارد.

به گزارش اسپوتنیک، خبرگزاری رسمی روسیه، ترکیه دست از دعوا برنمی‌دارد، این بار با ایران سرشاخ شده است. نیروهای ترکیه دست به حملات موشکی به گروه‌های تحت کنترل ایران در ادلب سوریه زده‌اند. ایرانی‌ها هشدار دادند که اگر ترکیه به آتشباری بی‌نظم مناطق شمال - غرب سوریه پایان ندهد، پاسخ مناسبی دریافت خواهند کرد.

وضعیت ادلب واقع در شمال - غرب سوریه وخیم شده است و در نبردها بر سر برقراری کنترل در این اراضی، ترکیه از گروه‌های مخالف سوریه حمایت کرده و به نیروهای دولتی سوریه حمله می‌کند.

حتی پس از آن که ارتش بشار اسد آسمان ادلب را برای پرواز بست، پهپادهای ترکیه به نابودی اهداف ادامه دادند. طی روزهای گذشته کامیون حامل جنگ‌افزار و مهمات جنگی و موتورسیکلت با کمک حمله هوایی نابود شدند. دیرتر سیستم پدافند هوایی ترکیه دو بمب افکن سو-۲۴ نیروی هوایی سوریه را نابود کرد ولی خلبانان توانستند خود را نجات بدهند.

روسیه از ترکیه می‌خواهد عملیات زمینی را کاهش بدهد و به بیرون راندن شبه‌نظامیان گروه «هیئت تحریر الشام» از آن اراضی ادامه بدهد. آن چه به حمله هوایی مربوط می‌شود، در شرایط بسته بودن حریم هوایی بر فراز ادلب سوریه، مسکو از تضمین امنیت پرواز نیروی هوایی ترکیه خودداری می‌ورزد.

فراخوان به قطع آتشباری ادلب و اراضی همجوار آن، از سوی ایران نیز مطرح شده است. مرکز مشورتی ایران در سوریه که از ارتش اسد حمایت می کند متعهد شد نظامیان ترکیه را مورد هدف قرار ندهد.

در اعلامیه مرکز مشورتی ایران آمده است: «واحد‌های ارتش ترکیه در منطقه تحت نظارت ایران در شمال - غرب سوریه قرار دارند. تهران خویشتنداری نشان می‌دهد و دست به حمله نمی‌زند. اما نظامیان تحت کنترل انقره به آتشباری مواضع و پایگاه‌های ما ادامه می‌دهند.

نظامیان حکومت اسلامی ایران از نظامیان ترکیه خواستند در ادلب مطابق با منافع ملت سوریه و ترکیه عمل کنند. اگر انقره این سیگنال‌ها را نادیده بگیرد، حکومت اسلامی ایران برای انتقام‌گیری بمباران پایگاه‌های خود در سوریه آماده خواهد بود.

جنگ سوریه با یک سری تظاهرات گسترده و در نهایت درگیری‌های نظامی در کشور سوریه آغاز شد که از ۲۶ ژانویه ۲۰۱۱ شروع شده بود که تاثیر گرفته از تحولات سیاسی منطقه خاورمیانه موسوم به بهار عربی است. حکومت سوریه از پشتیبانی و حضور نیروهای حکومت اسلامی ایران، روسیه، شبه نظامیان شیعه عراقی و حزب‌الله لبنان برخوردار بوده است.

داعش که زمانی بر بخش‌های شرقی سوریه حکومت می‌کرد و حدود نیمی از خاک این کشور را در کنترل داشت هم با دولت‌های سوریه و عراق و هم با اپوزیسیون سوریه درگیر جنگ بود اما با دولت ترکیه رابطه حسنه ای داشت و ترکیه مرزهایش را به رفت و آمد اعضا داعش باز گذاشته بود. اما در حال حاضر، داعش با از دست دادن قسمت اعظم قلمرو خود به نواحی کوچکی در بیابان‌های شرق سوریه محدود شده است.

از طرفی ترکیه به خاطر پشتیبانی نشدن توسط اروپا در این جنگ، تهدید خود را عملی کرد؛ عبور پناجویان از مرکز ترکیه به سمت اروپا شدت گرفت و طی چند روز کوتاه، آواره‌های زیادی که تا پیش از این پشت مرزهای ترکیه متوقف شده بودند، این کشور را به مقصد اروپا ترک کردند. اکنون آن‌ها با سیاست‌های ضدپناهدگی دولت‌های اروپایی مواجه شده اند. با در نظر گرفتن تمرکز کنونی پناجویان در پشت مرزهای اروپا، آن‌ها هم در حالی که بیماری کشنده کرونا در حال گسترش است احتمال دارد یک فاجعه انسانی دیگری در بین پناجویان پدید آید.

یکی دیگر از مشکلاتی که جنگ ترکیه و سوریه را داغ‌تر کرده است، دخالت‌های روسیه برای جلوگیری از زیاده روی‌های ترکیه محسوب می‌شود. از طرفی، بسیاری عقیده دارند احتمال درگیری نظامی ترکیه و ایران در ادلب نیز وجود دارد. این اتفاقات، روابط بین کشورهای درگیر در جنگ داخلی سوریه دچار مشکل خواهد کرد.

اردوخان در تماس تلفنی که چند روز پیش با رئیس جمهوری روسیه، ولادیمیر پوتین، داشت، از او خواست در استان ادلب مقابل ترکیه قرار نگرفته و از سر راه آن‌ها کنار برود. درخواست اردوخان، اجازه به ترکیه برای برخورد با دولت سوریه به تنهایی و بدون دخالت کشور یا ارتشی دیگری است.

در این تماس تلفنی، رئیس جمهور ترکیه از عدم تصمیم برای خارج شدن از سوریه در حال حاضر صحبت کرد. این تماس تلفنی بعد از کشته شدن ۳۳ سرباز ترکیه‌ای در پی حمله هوایی روسیه در استان ادلب صورت گرفت. به عقیده ترکیه، نیروهای سوریه‌ای مورد حمایت روسیه عامل کشته شدن این تعداد سرباز این کشور بوده‌اند. اردوخان بعد از این اتفاق مدعی شد سوریه، بهای جان سربازان ترکیه‌ای را خواهد داد.

در چنین روندی با داغ شدن جنگ ترکیه و سوریه در ادلب اکنون شاهد بروز درگیری‌های لفظی نه چندان جدی بین ایران و ترکیه هستیم. اردوخان اعلام کرده در صورتی که ارتش سوریه به پیشروی در استان ادلب ادامه بدهد، نیروهای سوریه‌ای را نه تنها در ادلب، بلکه از این پس در سرتاسر سوریه هدف حمله قرار خواهد داد. اردوخان، آسیب دیدن و رسیدن گزند به نیروهای نظامی ترکیه‌ای را خط قرمز خود اعلام کرد و مدعی شد اگر به پایگاه‌های دیده‌بانی این کشور آسیبی وارد شود، ترکیه نه تنها فقط ادلب، بلکه کل سوریه را هدف حمله قرار خواهد داد.

این سخنان و ادعاها، نشان می‌دهد ممکن است جنگ ترکیه و سوریه در ادلب به جنگی تمام عیار بین دو کشور در سطحی وسیع منجر شود. دو هفته پیش، رئیس جمهور ترکیه به دولت بشار اسد اخطار داد تا ده روز آتی باید به پشت مرزهای عاری از تنش (پشت پایگاه‌های دیده‌بانی ترکیه) عقب‌نشینی کند، اما سوریه به این صحبت‌ها توجهی نکرد و به پیشروی‌هایش ادامه داد. بعد از کشته شدن نزدیک به ۱۶ ترکیه‌ای در این پیشروی‌ها، رسانه‌های ترکیه‌ای از عناوین «حملات تروریستی شبه نظامیان ایرانی حامی بشار اسد» استفاده کردند! این نوع درگیری‌های لفظی به آینده روابط میان دو حکومت ایران و ترکیه لطمه خواهد زد. از طرفی روسیه به زیر پا گذاشتن توافقنامه سوچی متهم شده است. طبق این توافقنامه، ادلب منطقه عاری از تنش محسوب می‌شود.

گفته می‌شود هم اکنون حدود یک میلیون پناهجو که از جنگ ادلب گریخته‌اند در پشت مرزهای ترکیه زمین گیر شده‌اند. اجلاس سران ترکیه و روسیه در روز پنجشنبه ششم مارس، ممکن است آخرین فرصت برای دست‌یابی به توافق‌نامه‌ای باشد که از وقوع یک فاجعه انسانی در شمال غربی سوریه جلوگیری کند. رجب طیب اردوخان، با توجه به تلفات و خساراتی که ارتش ترکیه در استان ادلب متحمل شده، خواهان برقراری آتش‌بس و توقف عملیات ارتش سوریه است. ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه نیز آماده معامله است.

در یک ماه گذشته، نیروهای سوریه و ترکیه بارها بر روی زمین و در آسمان به طور مستقیم با هم درگیر بوده‌اند. ۵۸ سرباز ارتش ترکیه تاکنون در ادلب کشته شده‌اند و سه جنگنده ارتش سوریه نیز با سلاح‌های دوش‌پرتاب ارتش ترکیه ساقط شده است. هفته گذشته ۳۳ نظامی ترکیه در یک بمباران جان خود را از دست دادند و اردوخان نیز که در جلسه اضطراری ناتو از حمایت کشورهای اروپایی برخوردار نشد، مرزها را به روی پناهجویان باز گذاشت.

در آستانه دیدار اردوخان با پوتین، روسیه دو ناو جنگی به سوریه اعزام کرده و در حال تقویت نیروهای نظامی خود از راه دریا و هواست. پوتین درباره احتمال رویارویی مستقیم با ترکیه در خاک سوریه گفته بود: روسیه قصد ندارد با هیچ کشوری جنگ کند.

بحران پناهجویی در مرزهای اروپا، نگاه‌ها را متوجه مسکو کرده است. اتحادیه اروپا و ترکیه خواهان برقراری منطقه پرواز ممنوع در شمال غربی سوریه‌اند. بیش از سه میلیون نفر از ساکنان این مناطق زیر بمباران قرار دارند. سازمان ملل اعلام کرده است که از آغاز عملیات ارتش سوریه و متحدانش در این مناطق در دسامبر ۲۰۱۹، بیش از یک میلیون نفر آواره شده‌اند.

بر سر احتمال شکست توافق اتحادیه اروپا با ترکیه بر سر مسأله پناهندگان، روسای جمهور و نخست‌وزیرهای تعدادی از کشورهای اروپایی در حال بررسی پیشنهادهای جایگزین این توافق هستند.

به گزارش روزنامه بیلد المان گزارش داده است که برخی منابع آگاه و نزدیک به مذاکرات درونی اتحادیه اروپا می گویند که این طرح مطرح شده که در صورتی که دولت ترکیه دستور به گشودن مرزهایش در قبال پناهندگان دهد و دوباره اجازه دهد که آن ها روانه اروپا شوند، جزایری در یونان مرکز اصلی پذیرش پناهجویان شوند. بر اساس این طرح، پناهندگان در این جزیره ها ثبت نام می کنند و از آن جا چگونگی انتقال شان از طریق یونان به دیگر نقاط اتحادیه اروپا مورد بررسی قرار می گیرد و سپس در صورت تائید منتقل می شوند.

روزنامه بیلد سپس به نقل از یکی از وزرای اتحادیه اروپا که نام آن را ذکر نکرده آورده است که این پیشنهاد پناهندگان معلق مانده در این جزایر را نیز شامل می شود و علاوه بر آن این امکان را می دهد که آن دسته از پناهجویانی که تقاضای پناهندگی شان رد شده و نمی خواهند به کشورشان باز گردند به این جزایر بیایند و به طور مستقیم دوباره از آن جا یا تقاضای پناهندگی دهند یا پرونده پناهندگی خود را مجدداً بررسی کنند.

به نوشته این روزنامه در صورتی که توافق صورت گرفته میان ترکیه با اتحادیه اروپا بر سر پناهندگان متوقف شود و به شکست بینجامد، کمک های مالی اتحادیه اروپا به ترکیه نیز متوقف خواهد شد و به جای آن این کمک ها به یونان داده خواهد شد.

نزدیک به دو ماه پیش، اعضای اتحادیه اروپا و انقره توافق کردند در صورتی که ترکیه مرزهای خود را به روی پناهندگان ببندد و از هجوم پناهندگان به سمت اروپا جلوگیری کند و هم چنین برخی دیگر از شرایط اتحادیه اروپا را بپذیرد چهار میلیارد دالر کمک مالی به ترکیه داده شود و هم چنین روادید برای شهروندان ترکیه برای سفر به کشورهای عضو شینگن را نیز لغو کنند. هم چنین امتیازهای ویژه تجاری و گمرکی برای ترکیه در نظر بگیرند.

کارل جیورج فیلمن، نماینده حزب دموکرات مسیحی در پارلمان المان که آنگلا مرکل، صدر اعظم المان رهبری آن را بر عهده دارد، درباره احتمال عدم پایبندی رجب طیب اردوخان به توافق انجام شده میان اتحادیه اروپا با ترکیه بر سر پناهندگان گفت: «در این صورت ما باید تدابیر دیگری ببینیم. مثلاً حفاظت بیش تر از مرزهای خارجی اتحادیه اروپا و فرستادن مطالبات پناهندگی از سوی پناهندگان غیر قانونی به جزایر یونان و نه به خاک یونان تا پناهندگان از آن جزایر تقاضای پناهندگی خود را دنبال کنند.»

لازم به یادآوری است که رجب طیب اردوخان، روزی که استعفای نخست وزیر خود، احمد داوود اوغلو را پذیرفت، گفت که با تقاضای اتحادیه اروپا بر سر تعدیل قوانین مبارزه با تروریسم در ترکیه در مقابل لغو روادید برای شهروندان ترکیه مخالفت می کند و آن را مغایر منافع ترکیه می داند. این موضوع یکی از بندهای مهم در توافق ترکیه با اتحادیه اروپا در زمان نخست وزیری داوود اوغلو بود.

سیاست های دولت اردوخان در مورد پناهندگان، که متکی بر سوءاستفاده از آنان برای باج گیری از اروپاست سیاستی غیرانسانی است و باید با صدای بلند مورد اعتراض قرار گیرد.

گفته می شود گروه های فاشیستی طرفدار دولت ترکیه و شریک آن حزب حرکت ملی، همواره پناهجویان سوری و غیرسوری تهدید می کنند تا آن ها مجبور به ترک ترکیه کنند. در مخالفت با این اقدام فاشیستی دولت ترکیه، جا دارد که مردم و کارگران و نیروهای دموکراتیک ترکیه، خواهان همبستگی با میلیون ها کارگر و جنگ زده سوریه ای که به این کشور پناه آورده اند شوند.

شکی نیست که معضل مهاجرت، یکی از اساسی ترین معضلات و مشکلات انسانی در سیستم سرمایه داری جهانی است که در دوران مدرن امروزی نیز گریبانگیر بشریت شده است.

دولت حزب عدالت و توسعه و شرکایش با سیاست خونین در سوریه، رنج بزرگی را برای میلیون ها انسان به وجود آورده است. میلیون ها نفر را مجبور به مهاجرت از خانه و کاشانه شان کرد. دولت حزب عدالت و توسعه، این بار از پناهجویان برای حل بحران و مشکلات روزمره اقتصادی، سیاسی، دیپلماتیک و نظامی خود، سوءاستفاده سیاسی می کند. حفظ قدرت برای اردوخان، دقیقاً همان کاری است که امروز انسان هائی را در مرزهای یونان رها کرده اند. و در مقابل، سیاست های دولت یونان و دولت های اتحادیه اروپا نیز غیرانسانی و نژادپرستانه و ضد حق پناجویی است. از حدود دو سال پیش، گفتگوهای درباره عملیات های ارتش سوریه به منظور رهاسازی ادلب صورت گرفت و به توافقاتی در نشست «سوچی» ختم شد. در پی اقدامات کشورهای طرف توافق، روسیه به ترکیه یک سری اعتراض داشت؛ روسیه کشور ترکیه را به عدم ایفای تعهداتش به منظور ساماندهی گروه های وابسته و شورشیان متهم کرد. اما چرا این قضیه برای ترکیه چالش برانگیز شده و به جنگ ترکیه و سوریه در ادلب منتهی شده است؟

جواب روشن است نخست در صورتی که ادلب از دست نیروهای مسلح اسلامی تحت حمایت ترکیه آزاد شود، نیروهای نظامی وابسته به ترکیه، دیگر مکانی برای استقرار نداشته و به همین دلیل وارد خاک ترکیه خواهند شد. این موضوع، اردوخان را به شدت نگران کرده است.

دوم این که از سال ۲۰۱۸ تا امروز، رویه نظامی گری در سوریه همواره رو به افزایش بوده است، تا این که طی چند ماه اخیر به اوج خود رسید. ترکیه از چند ماه پیش و از اواخر سال ۲۰۱۹، دست به یک سری عملیات نظامی در شرق و غرب رود فرات زد و در ادامه، صد کیلومتر از خاک سوریه و منطقه روژآوا را در راس العین و تل ابیض را به اشغال نظامی خود درآورد. پیش تر نیز ارتش ترکیه کانتون عفرین را اشغال کرده بود. ترکیه، برای توجیه این سیاست های جنگ طلبانه و اشغال گرانه خود، همواره موضوع روژآوا و پ.ک.ک را وسط می کشد، چون از گسترش مدل سیاسی روژآوا و فعالیت های پ.ک.ک در کردستان ترکیه، وحشت دارد. درست به همین دلیل، روسیه و امریکا و ایران با موضوع ایجاد مناطق امن موافق هستند.

اما سوم این که اصرار ترکیه بر در اختیار داشتن موضعی در ادلب و روژآوا، چالش های جدیدی در سیاست خارجی ترکیه در قبال سوریه به وجود آورده است. اردوخان ثابت یافتن سوریه و روژآوا را برای بقای حاکمیت فاشیستی و عثمانی گری خود تهدید می داند.

به این ترتیب، دولت های غربی با دولت ترکیه در حال بده و بستان هستند و کم ترین اهمیتی به جان و زندگی پناهجویان بی دفاع و رنج کشیده نمی دهند!

هزاران مهاجر ساکن ترکیه پس از اعلام این تصمیم با امید ورود به حوزه اتحادیه اروپا به سوی مرزهای یونان حرکت کردند که با ممانعت مرزبانان یونانی مواجه شدند.

بی گمان حق طبیعی و مسلم همه این انسان هائی است که از جنگ و سرکوب و کشتار حکومت های جنگ طلب و سرکوبگر و فاشیست ملی، مذهبی و نظامی سرمایه داری می گریزند تا به یک زندگی امن و انسانی برسند!

در چنین شرایطی، همه انسان ها آگاه، سازمان ها و احزاب سیاسی و نهادهای دموکراتیک مدافع پناهندگان، وظیفه دارند که با محکوم کردن فاشیست های اروپائی و ترکیه ای، از هر طریق ممکن به دفاع از پناهجویانی برخیزند و با تمام قدرت، خواهان پذیرفته شدن آن ها در همه کشورهای غربی پناهنده پذیر شوند!

پنج شنبه پانزدهم اسفند [حوت] ۱۳۹۸ - پنج مارچ ۲۰۲۰